

KATILIMCI BİLGİLENDİRME FORMU (Aile Üyeleri)

Proje Başlığı:

MADDE 12: Türkiye'de Bilişsel Engellilik, Vesayet Sistemi ve Destekli Karar Mekanizmaları

Araştırmacı Bilgileri:

Dr. Ezgi Taşcıoğlu (Proje yürütücüsü): e.e.tascioglu@keele.ac.uk

Dr. Ezgi Şeref (Doktora sonrası araştırmacı): e.seref@keele.ac.uk

REC Referans Numarası: 0519

1. Araştırma Projesine Davet

Sizi İngiltere'deki Keele Üniversitesi Hukuk Bölümü bünyesinde yürüttüğümüz "MADDE 12: Türkiye'de Bilişsel Engellilik, Vesayet Sistemi ve Destekli Karar Mekanizmaları" başlıklı araştırma projesine katılmaya davet ediyoruz.

Araştırmaya katılıp katılmayacağınıza karar vermeden önce bu araştırmanın içeriğini ve yürütülme sebeplerini anlamanız önem taşıyor. Lütfen bu bilgilendirme formunu dikkatli bir biçimde okuyunuz ve herhangi bir konuda daha fazla bilgi almak isterseniz bizimle iletişime geçmekten çekinmeyiniz.

2. Araştırma Özeti

MADDE 12, bilişsel engelli bireylerin kendi hayatları hakkında karar alma süreçlerine odaklanan bir araştırma projesi. Bu projeye, vesayet sisteminin Türkiye günlük ve kurumsal yaşamında işleyişini inceleyerek bilişsel engelli bireylerin hukuk ehliyeti haklarını kullanmalarının önündeki engelleri ve bu engelleri aşmanın imkanlarını araştırmayı hedefliyoruz.

Hukuk ehliyeti, Birleşmiş Milletler Engelli Hakları Sözleşmesi'nin 12. maddesiyle güvence altına alınmış 'kanun önünde eşit tanınma' temel insan hakkının önemli bir parçası. Kanun önünde hak sahibi bir kişi olarak tanınmanın (hak ehliyeti) yanı sıra hukuk tarafından tanınan seçimler yapabilme hakkını da (fiil ehliyeti) içeriyor. Ancak dünyanın birçok ülkesinde engelli bireylerin bu hakka erişimi ciddi ölçüde kısıtlanabiliyor. Engelli bireylerin yetilerine dair tıbbi ve hukuki değerlendirmeler, hukuk ehliyeti haklarına erişimleri önünde bir bariyer olarak duruyor.

MADDE 12 araştırma projesiyle Türkiye vesayet sistemini ve bilişsel engelli bireylerin kendi hayatlarına dair karar alma süreçlerini bu bağlamda incelemeyi amaçlıyoruz.

Araştırma kapsamında 'bilişsel engelli' ifadesini zihinsel engelli, otistik veya diğer gelişimsel engelli bireyleri kapsayacak biçimde kullanıyoruz.

3. Bu araştırmaya neden davet ediliyorum?

Bu araştırmaya sizi bilişsel engelli yetişkin bir yakınınız olduğu ve onun gündelik karar alma süreçlerine destek olma deneyiminiz olduğu için davet ediyoruz.

4. Katılmak zorunda mıyım?

Hayır. Araştırmaya katılımınız tamamen gönüllülük temelindedir.

5. Eğer katılırsam, ne yapmam gerek?

Araştırmaya katılmayı kabul ederseniz, araştırma ekibinden Dr. Taşcıoğlu veya Dr. Şeref ile ortak olarak belirlenen bir yer ve zamanda birebir bir mülakat yapacaksınız.

Bu mülakatta bize kendinizden, bilişsel engelli aile üyenizin gündelik karar alma süreçlerinden ve sizin bu süreçlere katkınızdan bahsetmenizi isteyeceğiz.

Mülakattan önce rıza beyanınızı almamız gerekecek. Rıza beyanınızı sözlü şekilde kaydedebiliriz veya bu formun ekindeki Rıza Beyanı Formunu doldurup imzalayarak bizimle paylaşabilirsiniz.

Mülakatın yaklaşık bir saat sürmesini ön görüyoruz ancak mülakat süresi sizin anlatmak istediklerinize göre değişiklik gösterebilir.

6. Araştırmaya katılımımın ne tür faydaları var?

Bu araştırmaya katılarak bilişsel engelli bireylerin kanun önünde eşitlik haklarına saygı duyulmasına katkıda bulunmayı amaçlayan özgün bir araştırmayı desteklemiş olacaksınız.

7. Araştırmaya katılımım herhangi bir risk içeriyor mu?

Bu çalışmaya katılmakla herhangi bir riske maruz kalacağınızı ön görmüyoruz. Ancak, araştırmacıların mülakat esnasında herhangi bir suç faaliyetinden veya kırılgan kişilerin ciddi bir risk altında olduğundan haberdar olması halinde söz konusu durumla ilgili girişimde bulunması zorunludur.

8. Araştırmaya katılmaktan vazgeçersem ne olur?

Gönüllü olarak katıldığınız bu araştırmadan, mülakatınızı takip eden ilk 6 ay içinde herhangi bir sebep belirtmeksizin çekilebilirsiniz. Araştırmadan çekilmek için talebinizi mülakat sırasında sözlü olarak ya da bu formun sonunda bulabileceğiniz bağlantı bilgilerini kullanarak Dr. Taşcıoğlu'na yazılı olarak iletmeniz yeterli olacaktır.

9. Araştırma kapsamında toplanan bilgiler nasıl kullanılacak?

Rızanız üzerine, mülakatınız dijital bir ses kayıt cihazı ile kaydedilecek. Bu, araştırmacının mülakat esnasında anlattıklarınıza odaklanmasını, ayrıca mülakatınızın daha sonra birebir deşifre edilerek araştırmacılar tarafından eksiksiz bir biçimde analiz edilmesini sağlar.

Mülakatınız deşifre edilirken kimliğinizi belli edebilecek bilgiler (isim, ikamet yeri gibi) kaldırılarak anonimleştirilecektir.

Mülakatınızdan yapacağımız alıntılar, araştırma bulgularını sunan akademik makale, kitap, blog yazısı ve proje raporu benzeri yayınlarda ve konferans bildirimlerinde kullanılabilir.

Dilediğiniz takdirde, bu araştırmanın sonucunda hazırlayacağımız proje raporunu sizinle paylaşmaktan mutluluk duyarız. Bu raporu aynı zamanda projenin web sitesinde raporun erişilebilir bir video sunumuyla birlikte yayınlamayı planlıyoruz.

10. Araştırma kapsamında toplanan verilere kimin erişimi olacak?

Mülakat sırasında söylediğiniz her şey gizli tutulacak ve yalnızca araştırma ekibinin erişimine açık olacaktır. Mülakatınızın ses kaydı güvenli bir deşifre hizmeti tarafından yazıya dökülecektir. Eğer onay verirseniz, mülakatınıza ait ses kayıtları ve deşifrelerin elektronik

kopyalarını 10 yıl süreyle saklayacağız. Eğer buna onay vermezseniz, tüm ses kayıtları ve deşifreleri bu projenin sonunda verilere erişim ihtiyacımız kalmadığında imha edeceğiz.

Araştırmamız boyunca hakkınızda toplanan tüm verileri en güvenli şekilde saklayacağız. Elektronik verileri şifreleyerek Keele Üniversitesi sunucularında ve şifreli bir harici bellekte depolayacağız. Mülakat deşifrelerinin kâğıt kopyalarını kilitli bir dolapta muhafaza edecek ve projenin bitiminde imha edeceğiz.

Rıza verirseniz, mülakatınızın anonimleştirilmiş deşifrelerini Birleşik Krallık Veri Servisi'nin arşivine sunabiliriz. Birleşik Krallık Veri Servisi hakkında daha fazla bilgiye <https://www.ukdataservice.ac.uk> adresinden ulaşabilirsiniz.

11. Araştırmayı kim destekliyor?

Bu araştırma İngiltere'de bulunan Keele Üniversitesi Hukuk Bölümü bünyesinde, Türkiye'den Engelli Kadın Derneği (ENG-KAD) ortaklığı ile yürütülmektedir. Engelli Kadın Derneği ile ilgili daha detaylı bilgiye <https://www.enkad.org/> adresinden ulaşabilirsiniz.

Araştırma, Birleşik Krallık'ın ekonomik ve sosyal bilimler araştırmaları konusunda en geniş çaplı fon sağlayıcısı Ekonomik ve Sosyal Araştırma Konseyi (ESRC) tarafından desteklenmektedir.

12. Araştırmaya katılımımla ilgili herhangi bir sorun çıkması halinde ne yapabilirim?

Bu araştırma İngiltere'deki Keele Üniversitesi Beşerî ve Sosyal Bilimler Fakültesi Araştırma Etik Komitesi'nin gözetiminden geçmiş ve hakkında olumlu yönde etik görüş bildirilmiştir.

Bu araştırmanın herhangi bir boyutu ile ilgili bir soru veya endişeniz olması halinde sorularınızı yanıtlamak için elimizden gelenin en iyisini yapacağımızdan emin olabilirsiniz. Soru ve endişelerinizi bize iletmek için lütfen proje yürütücüsü Dr. Taşcıoğlu ile e.e.tascioglu@keele.ac.uk e-posta adresinden iletişime geçiniz.

Araştırma hakkında hala endişeleriniz varsa ve/veya herhangi bir boyutu hakkında şikâyetle bulunmak isterseniz, Keele Üniversitesi Beşerî ve Sosyal Bilimler Fakültesi Araştırma Etik Komitesi'ne humss.ethics@keele.ac.uk e-posta adresini kullanarak ulaşabilirsiniz.

13. Araştırmaya katılmak veya hakkında daha fazla bilgi edinmek için ne yapabilirim?

Araştırmamıza katılmak veya daha fazla bilgi edinmek için lütfen Dr Taşcıoğlu ile e.e.tascioglu@keele.ac.uk e-posta adresinden iletişime geçiniz.

Vakit ayırdığınız için teşekkür ederiz.Tanışmak ve görüşmek dileğiyle.